

A Régiók Bizottsága véleménye – Fekete-tengeri szinergia – Új regionális együttműködési kezdeményezés

(2008/C 105/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- üdvözli az Európai Bizottság abbéli szándékát, hogy a fekete-tengeri szinergiakezdemenyezés keretében nagyobb hatékonyságot biztosítson a regionális és helyi fejlesztés elősegítésére irányuló intézkedéseknek a helyi tapasztalatok nagymértékű hasznosítása, valamint hálózatokon alapuló terjesztésük és cseréjük támogatása által. Úgy véli azonban, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégia sikeres megvalósítása szempontjából betöltött jelentőségét egyértelműbben ki kellene emelni,
- üdvözli a bővítési folyamatban a közelmúltban elért haladást, valamint Bulgária és Románia 2007. január 1-jei EU-csatlakozását, továbbá a Törökországgal folytatott csatlakozási tárgyalásokat. Mindez előrelépést jelent a fekete-tengeri térség demokratikus és stabil fejlődése felé vezető úton, biztosítva a fokozott stabilitást, biztonságot és jólétet úgy az Európai Unió, mint a fekete-tengeri térség országai számára,
- támogatja a fekete-tengeri térség tengeri identitásának létrehozását, mindazok számára, akik részt vesznek a különféle tengeri tevékenységekben. A hagyományos kultúrák támogatása, valamint a tengeri kulturális és természeti örökség hatékonyabb védelme mellett figyelembe kell venni a környezeti problémák megoldása és a turizmus fejlesztése érdekében kifejtett erőfeszítéseket,
- tekintettel arra, hogy a szállítás az egyik legfontosabb és a legtöbb területet érintő tengeri tevékenység, felhívja az Európai Bizottságot a közlekedés szerepének erősítésére a jövőbeni tengerpolitika keretében,
- hangsúlyozza, hogy fontos a fekete-tengeri térség helyi és regionális önkormányzatait bevonni a migrációval kapcsolatos közösség politikák kialakításába és végrehajtásába, és a migráció jobb kezelésére kell összpontosítani annak érdekében, hogy ez utóbbi az emberi jogok átfogó tiszteletben tartása és a polgárok biztonságának garantálása mellett teljes mértékben megfeleljen a jogszerűségnek, és átfogó, hatékony, a rendfenntartó erők és a jogszerűség védelméért felelős szervek közötti, kölcsönösségen alapuló együttműködéssel járjon együtt,
- kijelenti, hogy támogatja a kialakulóban lévő „Fekete-tengeri Eurorégió”-t, melynek célja, hogy elősegítse a térség országai között a helyi és regionális szintű együttműködést, valamint támogassa a demokratikus stabilitást, a felelősségteljes kormányzást és a fenntartható fejlődést.

Előadó: Krasimir MIREV (BG/PES), Targoviste polgármestere

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Fekete-tengeri szinergia – új regionális együttműködési kezdeményezés

COM(2007) 160 final

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános politikai ajánlasként

1. üdvözlí az Európai Bizottság abbéli szándékát, hogy a fekete-tengeri szinergiakezdemenyezés keretében nagyobb hatékonyságot biztosítson a regionális és helyi fejlesztés elősegítésére irányuló intézkedéseknek a helyi tapasztalatok nagymértékű hasznosítása, valamint hálózatokon alapuló terjesztésük és cseréjük támogatása által. Úgy véli azonban, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak a stratégia sikeres megvalósítása szempontjából betöltött jelentőségét egyértelműbben ki kellene emelni. Ezeknek az intézkedéseknek mint a gazdaság korszerűsítésére, a versenyképesség növelésére, valamint az Európai Uniónak és polgárainak egymáshoz való közelebb kerülésére szolgáló közösségpolitikai eszközöknek új lendületet kell adni;

2. üdvözlí a bővítési folyamatban a közelmúltban elért haladást, valamint Bulgária és Románia 2007. január 1-jei EU-csatlakozását, továbbá a Törökországgal folytatott csatlakozási tárgyalásokat. Mindez előrelépést jelent a fekete-tengeri térség demokratikus és stabil fejlődése felé vezető úton, biztosítva a fokozott stabilitást, biztonságot és jólétet úgy az Európai Unió, mint a fekete-tengeri térség országai számára;

3. hangsúlyozza a bővítési folyamat regionális és helyi dimenziójának fontosságát, és elismeri a regionális és helyi politika kulcsszerepét a belső stabilitás megteremtésében, amely erőteljesen függ az alapvető demokráciától;

4. támogatja a csatlakozási folyamatot, az európai szomszéd-sági politikát és az Orosz Föderációval folytatott stratégiai partnerséget, és síkraszáll a saját, valamint a többi uniós intézmény azon cél érdekében történő bevonása mellett, hogy az euro-mediterrán partnerség, valamint a balti térséggel és az észak-tengeri régióval kialakított partnerség mintájára támogassák a fekete-tengeri térséggel folytatandó partnerséget;

5. megállapítja, hogy a fekete-tengeri térség regionális és helyi önkormányzatai kulcsszerepet játszanak a következő területeken: a demokratikus átalakulás folyamata és a felelősségteljes kormányzás; az igazgatási kapacitás kiépítése; a béke megszilárdítása; a kultúrák és a vallások közötti párbeszéd; migráció; a bűnözés elleni küzdelem; energia; közlekedés- és infrastruktúra-tervezés; várostervezés és vidékfejlesztés; kiemeli továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a civil társadalom közötti együttműködés pozitív szerepet játszhat mindezekben a területeken a közösség érdekében;

6. hangsúlyozza, hogy a fekete-tengeri szinergiakezdemenyezés szoros kapcsolatban áll a Régiók Bizottságának intézményi szerepével; ezért úgy tartja, hogy fontos kihasználni saját cselekvési és részvételi képességét; sürgeti, hogy használják ki az uniós helyi és regionális közigazgatási rendszerek egységes képviselői szerveként betöltött szerepét;

7. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy bár az elmúlt években a térség jelentős fejlődésen ment keresztül, a gazdasági reform üteme és a kormányzás minősége országonként nagy eltérést mutat;

8. tisztában van azzal, hogy az Európai Bizottság kezdeményezésének célja nem egy új fekete-tengeri stratégia; inkább olyan folyamatként tervezik, amely a területi együttműködés révén és az EU-nak a regionális fejlesztésre, a tanulásra és a legjobb gyakorlatok helyi és regionális szintek között cseréjére és terjesztésére vonatkozó fő iránymutatásaira épülve a lisszaboni és göteborgi célkitűzések megvalósítását tűzi ki célul; ahhoz azonban, hogy a kezdeményezés sikeres legyen, véleménye szerint a regionális dimenziót politikai értelemben meg kell erősíteni;

A környezetvédelem, a közlekedés, az energia és a tengeri politika kapcsán

9. felhívja a figyelmet a fekete-tengeri térség környezetének kritikus állapotára, mindenekelőtt a Duna deltájában és a térség többi természetvédelmi területén, különös tekintettel az eutrofizáció (azaz egy ökoszisztéma elsődleges produktivitásának fokozódása) növekvő mértékére és ennek a biológiai sokféleségre, a mocsarakra és a halászatra gyakorolt káros hatására, valamint az olaj és a szennyvíz okozta szennyezésre;

10. rámutat arra, hogy több részletes vizsgálat szükséges a fekete-tengeri régiót (valamint a régióban található folyókat, pl. a Dunát) fenyegető potenciális környezeti veszélyekről; e veszélyeket többek között az éghajlatváltozás és az általa potenciálisan előidézett természeti katasztrófák okozhatják. Ennek ismeretében megfelelő válaszlépéseket kell kidolgozni, és támogatni kell olyan, határokon átnyúló együttműködésre irányuló, az Európai Unió által társfinanszírozott projekteket, amelyek célja a polgári védelemmel kapcsolatos vészhelyzetek kezelésének javítása;

11. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a megújuló energiaforrások, mint a szél- és a hullámenergia, felhasználását; e téren a további kutatást és az innovációt is ösztönözni kell;

12. arra kéri az EU-t és a nemzeti kormányokat, hogy a tudományos és a technológiai áttörések érdekében fokozzák erőfeszítéseiket a tengeri kutatás terén, ide sorolva a tengeri biotechnológiát (a biotechnológia tengeri és vízi alkalmazását), a navigációs irányítási rendszereket és a turisztikai tevékenységeket, annak érdekében, hogy a jelenlegi és jövőbeli esetleges fenyegetésekkel szembe lehessen nézni, különös tekintettel az éghajlat- és egyéb változásokra, az apadó halállományra, a nem fenntartható turizmusra és a part menti népesség változó demográfiai összetételére;

13. felhívja a figyelmet a tengeri örökség hatékonyabb védelmére, figyelembe véve a hagyományos kultúrák fejlődésével összefüggésben a turizmus lehetséges növekedését;

14. támogatja a fekete-tengeri térség tengeri identitásának létrehozását, mindazok számára, akik részt vesznek a különféle tengeri tevékenységekben. A hagyományos kultúrák támogatása, valamint a tengeri kulturális és természeti örökség hatékonyabb védelme mellett figyelembe kell venni a környezeti problémák megoldása és a turizmus fejlesztése érdekében kifejtett erőfeszítéseket;

15. azt ajánlja, hogy a meglévő információk felhasználásával az Európai Bizottság és a nemzeti kormányok támogassák egy pontos regionális adatbázis létrehozását, részletesen ismertetve az egyes tengeri erőforrások gazdasági és környezeti vonatkozásait és hatásukat szociális szempontból;

16. javasolja a specifikus stratégiai tervek kiértékelését és koordinálását a *Tematikus stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében* című dokumentumban lefektetett szempontok alapján, amely a szélesebb tengeri régiók kialakítása mellett száll síkra, különös tekintettel az olyan félig zárt tengeri medencékre, mint a Fekete-tenger; e munkát az Európai Bizottság javaslata alapján a tagállamoknak kell elvégezniük;

17. tekintettel arra, hogy a szállítás az egyik legfontosabb és a legtöbb területet érintő tengeri tevékenység, felhívja az Európai Bizottságot a közlekedés szerepének erősítésére a jövőbeni tengerpolitika keretében;

18. felkéri az Európai Bizottságot arra, hogy ösztönözze a tagállamokat a szennyezésekkel kapcsolatos környezetvédelmi ellenőrzés figyelmesebb végrehajtására a főbb tengeri utakon, és úgy gondolja, hogy az új GMES-technológia (globális környezetvédelmi és biztonsági megfigyelés) alkalmazása hasznos lehet ezen a téren;

19. javasolja a tengeri terminálok befejezésére irányuló erőfeszítések fokozását, kezdve azokkal, melyek nyilvánvalóan intermodálisak, szem előtt tartva, hogy a tengeri dimenziót érintő bizonyos TEN-T-projektek megvalósítása késik;

20. a stratégiai kikötők szerepének megerősítését ajánlja, ami elsődleges fontosságú a jövőbeni tengerpolitika kialakításához; valamint ezzel párhuzamosan egy tanulmány megrendelését a fő és a másodlagos kikötők közötti kapcsolatokról, valamint bizonyos kikötői tevékenységek kisebb központokba történő áthelyezésének és decentralizálásának lehetőségeiről;

21. azt javasolja az Uniónak és a nemzeti kormányoknak, hogy megfelelően meghatározott környezetbiztonsági szabványok alapján szabályozzák a hagyományos tengeri energiaforrások (például az olaj és a gáz) kitermelésének tevékenységeit, és gondoskodjanak az ilyen tevékenységek hatékony ellenőrzéséről, támogassák az olajjal szennyezett víz fogadására hivatott kikötői infrastruktúrák továbbfejlesztését vagy javítását célzó kezdeményezéseket, valamint az olaj tengeri szállítása és kezelése során részesítsék előnyben a technológiai újításokat, a szárazföldön átvezető olajvezetékek használatát illetően is;

22. javasolja, hogy növeljék a tengeri utak biztonságát, valamint hogy folytassanak vizsgálatokat az olajszállító tartályhajók és más, veszélyes rakományt szállító hajók esetében a kötelező révkalauzolás, a keskeny tengeri átjárókban pedig az általánosan kötelező révkalauzolás bevezetésének lehetősége terén;

23. megjegyzi, hogy intézkedéseket kell tenni az üvegházhatású gázok csökkentésére, és támogatja a szennyezési kvóták kereskedelmének rendszerét;

24. az esetlegesen szükséges part menti védelmi intézkedésekkel kapcsolatban forgatókönyvek kidolgozását ajánlja a tengerszint-emelkedés és a változó időjárási feltételek különböző előrejelzései alapján;

25. arra kéri az Uniót és a nemzeti kormányokat, hogy koordinálják és segítsék a tengeri régiókat abban, hogy megtalálják a jelenlegi környezet sikeres védelmének módját, különösen régiókon, illetve nemzeteken átívelő tengeri védelmi övezetek kialakításában, valamint a kiömlő radioaktív hulladékok és a hajók okozta szennyezés (főként a kibocsátott gázok, a hulladékok és a ballasztvíz) jelentős mértékű csökkentésére irányuló konkrét javaslatok kidolgozásában. Kéri továbbá, hogy támogassák a part menti és nyílt tengeri ökoszisztémák és élőhelyek minőségének biztosítására irányuló erőfeszítéseket, nem tévesztve szem elől, hogy a gazdasági tevékenység – kiváltképp a tápanyagoknak a tengerbe történő kibocsátásával – jelentősen befolyásolhatja a tengeri környezet állapotát;

Az oktatás, a kulturális sokféleség és a vallások közötti párbeszéd kapcsán

26. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a fekete-tengeri térségbeli közösségek kultúráinak támogatásában és elismerésében, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson segítséget a helyi és regionális önkormányzatoknak abban, hogy részt vehessenek az EU új kulturális programjaiban (Kultúra 2007);

27. tudomásul veszi mindazokat a társadalmi és gazdasági előnyöket, amelyeket a kultúra és sokszínűségének fejlődése jelent a térség országai számára, és így hozzájárul a lisszaboni célkitűzések megvalósításához;

28. hangsúlyozza, hogy annak érdekében, hogy a kulturális sokféleség olyan eszköz lehessen, amely összehozza az embereket egy többnyelvű, többkultúrú Európában, fokozni kell a kultúrák közötti együttműködést és a vallások közötti párbeszédet;

29. megjegyzi, hogy a térségben a bizalom kiépítéséhez regionális és helyi szinten összpontosított erőfeszítésre van szükség, a „befagyasztott konfliktusokat” pedig békés úton, különleges együttműködési programok révén rendezni kell;

30. ismételten hangsúlyozza, hogy továbbra is többnyelvű megközelítést kell alkalmazni a kibővült Európában; ez létfontosságú ahhoz, hogy a polgárok részt vehessenek a közös európai politikai projektben;

31. arra kéri az Uniót és a nemzeti kormányokat, hogy támogassák az ifjúsági interregionális együttműködést helyi és regionális szinten segítő programokat és projekteket;

A migráció, a foglalkoztatás és a szociális ügyek kapcsán

32. hangsúlyozza, hogy fontos a fekete-tengeri térség helyi és regionális önkormányzatainak bevonása a migrációval kapcsolatos közösségi politikák kialakításába és végrehajtásába, és a migráció jobb kezelésére kell összpontosítani annak érdekében, hogy ez utóbbi az emberi jogok átfogó tiszteletben tartása és a polgárok biztonságának garantálása mellett teljes mértékben megfeleljen a jogszerűségnek, és átfogó, hatékony, a rendfenntartó erők és a jogszerűség védelméért felelős szervek közötti, kölcsönösségen alapuló együttműködéssel járjon együtt;

33. helyesli azokat az uniós politikai eszközöket, amelyek kifejezetten a helyi és regionális önkormányzatok számára kialakított programok révén támogatják a bevándorlók társadalmi beilleszkedésének elősegítését célzó tevékenységeket;

34. örömmel fogadja, hogy az Európai Bizottság kezdeményezéseket tervez az illegális bevándorlás elleni küzdelemre, és hogy támogatja ezen a téren a legjobb gyakorlatok cseréjét;

35. támogatja a fekete-tengeri térségben helyi és regionális önkormányzatok bevonását a közösségi migrációs politikák kidolgozásába és megvalósításába, és megjegyzi, hogy a közös migrációs politikával kapcsolatos helyi és regionális szintű programok kialakítása biztosíthatja a jövőbeli gazdasági fejlődést, hogy a régiókban fokozódjon a gazdasági növekedés és a prosperitás;

36. örömmel fogadja az Unió egyenlő esélyekre vonatkozó helyi és regionális szintű kezdeményezéseit, és felkéri a nemzeti kormányokat, hogy támogassák ezen erőfeszítéseket;

A felelősségteljes kormányzás, a regionális kezdeményezések és a hálózatépítés kapcsán

37. értékeli a térségben 1989 óta született, az olyan kezdeményezéseknek köszönhető eredményeket, mint a Fekete-Tengeri Gazdasági Együttműködés (*Black Sea Economic Cooperation, BSEC*), illetve a Fekete-Tengeri Gazdasági Együttműködés Parlamenti Gyűlése (*Parliamentary Assembly of the Black Sea Economic Cooperation, PABSEC*);

38. hangsúlyozza, hogy szükség van a meglévő, a fekete-tengeri térséget az EU-val összekötő és európai hozzáadott

értékkel bíró regionális kezdeményezések – mint például a Dunai Együttműködési Folyamat – fejlesztésére és az azokkal kapcsolatos tapasztalatok koordinálására, külön súlyt fektetve a területi és tematikus komplementaritásra;

39. a térség nemzeti és regionális szintű kezdeményezéseire közötti koordináció javítását ajánlja, valamint az átfedések elkerülése és a konkrét eredmények elérése végett az egyes tevékenységi körök pontos meghatározását, ahol az lehetséges;

40. a meglévő regionális és helyi bevált gyakorlatok jó példáinak terjesztését ajánlja, különös tekintettel a helyi gazdasági klaszterekre, a kutatási hálózatokra, a köz- és a magánszféra partneri együttműködésére, a területrendezésre és a felelősségteljes kormányzásra, továbbá azt ajánlja, hogy ösztönözzék a fekete-tengeri térség országainak helyi és regionális önkormányzatait az ilyen bevált gyakorlatok kifejlesztésére, és nyújtsanak nekik ebben támogatást;

41. egyetért az Európai Parlament és az Európai Bizottság által előnyben részesített megközelítéssel a helyi és regionális önkormányzatoknak a kommunikációban játszott szerepét illetően, amely széles körű konszenzusz tesz lehetővé, és hozzájárul a nagyobb átláthatósághoz és elszámoltathatósághoz;

42. örömmel fogad minden olyan helyénvaló uniós intézkedést, amely elősegíti az egyes országok fejlődését – például a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, illetve a hatékony adminisztratív struktúrák kialakítása terén –, ebben a folyamatban pedig elkerülhetetlenül részt kell venniük a regionális és helyi szinteknek is; ebben az összefüggésben örömmel fogad továbbá minden olyan helyénvaló kezdeményezést, amely támogatja a térségben a politikai és gazdasági együttműködés önálló fejlődését;

43. arra kéri az Uniót és a nemzeti kormányokat, hogy a szorosabb kapcsolatok kiépítése, a tapasztalatcsere és a jobb teljesítmény eszközeként támogassák a regionális és helyi adminisztratív személyzet mobilitását célzó programokat és projekteket;

44. azt ajánlja, hogy a helyileg választott képviselőket egybefogó és ügyeiket képviselő szervezeteket vonják be az Unió és a térségbeni országok között zajló, a folyamatban lévő politikai párbeszéd részeként ütemezett vitákba;

45. arra kéri a régió nemzeti kormányait, hogy tartsák tiszteletben a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában lefektetett elveket;

A határokon átnyúló és régiók közötti együttműködés kapcsán

46. kiemeli a helyi és regionális hatóságoknak, különösen a polgármestereknek a térségbeni civil társadalom kialakításában játszott potenciálisan pozitív szerepét, különösen az olyan területeken, ahol a nemzeti hatóságoknak nincsenek erős demokratikus hagyományaik;

47. kijelenti, hogy támogatja a kialakulóban lévő „Fekete-tengeri eurorégió”-t, melynek célja, hogy elősegítse a térség országai között a helyi és regionális szintű együttműködést, valamint támogassa a demokratikus stabilitást, a felelősségteljes kormányzást és a fenntartható fejlődést;

48. megjegyzi, hogy van olyan terület, ahol – a két intézmény által közös megegyezéssel kialakított együttműködési kereten belül – együttműködhet az Európa Tanáccsal;

49. felhívja a figyelmet munkacsoportjainak szerepére: ezek ugyanis elősegítik a potenciális tagjelölt és tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak támogatását abbéli erőfe-

szítéseikben, hogy megteremtsék az EU, illetve a potenciális tagjelölt és tagjelölt országok közötti szükséges politikai párbeszéd kialakításának lehetőségét;

50. nagyra értékeli az Európai Bizottság javaslatát, hogy a kezdeményezés megszervezését helyileg oldják meg a térségben, végrehajtásának felelősségét pedig partnerekkel közösen viseljék; amellet foglal állást, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat be kell vonni ebbe a folyamatba, mivel ez megkönnyíti a folyamatos kapcsolatépítést a fekete-tengeri térség városai és helyhatóságai, egyetemei, kulturális és civil – köztük fogyasztói – szervezetei között.

Kelt Brüsszelben, 2008. február 7-én.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
